

Vlaanderen
is natuur

Wolveninfo

voor
gemeentelijke
infokanalen

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

natuurenbos.be/wolf

Beste,

In Limburg en Antwerpen worden dit jaar geen wolvenwelpen verwacht. Het mannetje van de roedel is verdwenen en er is geen nieuw mannetje in het territorium verschenen waardoor er geen voortplanting heeft plaatsgevonden.

Hieronder vindt u tekst en beeldmateriaal met interessante info over de wolf. Nu de wolf niet meer weg te denken is uit Vlaanderen, is het onze taak om burgers actief en op maat te informeren en te sensibiliseren zodat we verder leren samenleven met deze soort.

Onbekend is onbemind, daarom voorzien we korte, kant-en-klare weetjes en tips in verband met de wolf, die u naar believen kunt inzetten op de gemeentelijke sociale media, nieuwsbrieven, infobladen... In de kalender vindt u maandelijkse content, de algemene trivia kunt u gelijk wanneer gebruiken. De teksten zijn helder en behapbaar. U mag ze zelf nog naar uw hand zetten. Als u foto's gebruikt, gelieve het correcte copyright te vermelden.

De belangrijkste boodschap is: voor recreanten blijft het veilig in de Vlaamse natuur, voor veehouders voorzien we advies en subsidies voor wolfwerende omheiningen, en het feit dat de wolf zich hier opnieuw bevindt, is ook goed nieuws voor onze biodiversiteit!

April

Welpjes

De voorbije jaren werden in het voorjaar wolvenwelpen geboren in Limburg. Dat gebeurde wanneer het wolvenkoppel succesvol kon paren tijdens de paarperiode in februari.

Dit jaar worden echter geen welpen verwacht, aangezien er geen mannetje aanwezig was tijdens de paarperiode. Het mannetje van de Limburgse roedel is verdwenen en er is geen nieuw mannetje in het territorium verschenen..

Dat betekent niet dat de wolven uit het gebied verdwenen zijn. Wolvin Noëlla blijft aanwezig in het territorium en in de toekomst kan opnieuw een mannetje opduiken. Zwervende wolven leggen soms honderden kilometers af op zoek naar een partner en een geschikt leefgebied.

Als er opnieuw een wolvenkoppel ontstaat, kunnen er in een volgend jaar weer welpen geboren worden.

Vrouwelijke wolven zijn pas vruchtbaar wanneer ze twee of drie jaar oud zijn. Op dat moment kunnen ze een deel van het bestaande territorium van de roedel opeisen, wanneer het daar voldoende rustig is. Vrouwtjes blijven doorgaans dicht bij de thuisroedel, het zijn de mannetjes die verder van huis rondzwerven. De toekomstige vestiging van het aantal wolven in Vlaanderen hangt dus vooral af van het aantal vrouwtjes!

Meer info over de voortplanting van de wolf op de [website van Onze Natuur](#).

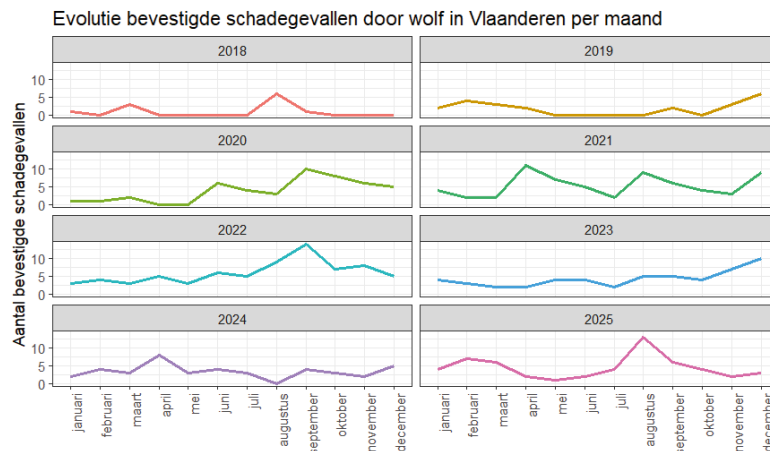
Mei

Bescherm je dieren

Hoewel er dit jaar geen welpen geboren worden, blijft het belangrijk om vee goed te beschermen. In jaren met welpen is er vaak een piek in schadegevallen tijdens de nazomer, omdat de grote jongen veel voedsel nodig hebben maar zelf nog niet mee kunnen jagen. Dit jaar verwachten we geen vergelijkbare stijging in wolvenactiviteit of aanvallen op vee.

Toch blijft waakzaamheid noodzakelijk. Wolven kunnen het hele jaar door op zoek gaan naar makkelijke prooien. Een degelijke, wolfwerende afrastering is dan ook de beste manier om schade te voorkomen. Zorg ervoor dat de wolf niet onder, door of over de omheining kan, en voorzie elektrische spanning op de draden. Controleer ook het poortje grondig. Wolven speuren actief omheiningen af op zoek naar zwakke plekken.

Wie in risicogebied woont, krijgt een groot deel van de kosten voor een wolfwerende omheining terugbetaald. [Meer informatie over subsidies en ondersteuning](#) is beschikbaar. Gratis deskundige hulp van het Wolf Fencing Team Belgium is ook mogelijk, inclusief technisch advies en hulp bij plaatsing door vrijwilligers. Meer info via www.wolffencing.be. Bekijk zeker ook de [informatieve filmpjes](#) van het Wolf Fencing Team.

Juni

Wolvenplaag? Onmogelijk!

Ook zonder nieuwe welpen vragen sommige mensen zich af of er ooit een 'wolvenplaag' kan ontstaan in Vlaanderen, zoals bij everzwijnen. Het antwoord is eenvoudig: absoluut niet!

De meeste jonge wolven zoeken na één à twee jaar een eigen leefgebied, weg van dat van hun ouders. Ze kunnen daarbij grote afstanden afleggen, tot wel meer dan 1000 kilometer. Elk jaar zullen er dus nieuwe wolven opduiken in Vlaanderen. Ook de Limburgse welpen die oud genoeg zijn kunnen elders in Vlaanderen gespot worden tijdens hun zoektocht naar geschikt territorium. Omdat geschikt wolvenleefgebied in Vlaanderen beperkt is, zullen de meeste wolven hier slechts even rondkijken en dan weer vertrekken. In de meest rustige en prooierijke gebieden in Vlaanderen kunnen op termijn nog enkele territoria bijkomen. De kans is groot dat die territoria grensoverschrijdend zullen zijn.

Juli

Op kamp in Limburg

Organiseer je een kamp in Vlaanderen in het gebied waar de wolvenpopulatie zich bevindt? Lees dan zeker deze infofolder met nuttige tips. Je vindt er antwoorden op vragen als: wat doe ik met voedselvoorraden en afval, waar kan ik een waarneming doorgeven en wat is de kans dat we een wolf tegenkomen?

Meer info: natuurenbos.be/wolven

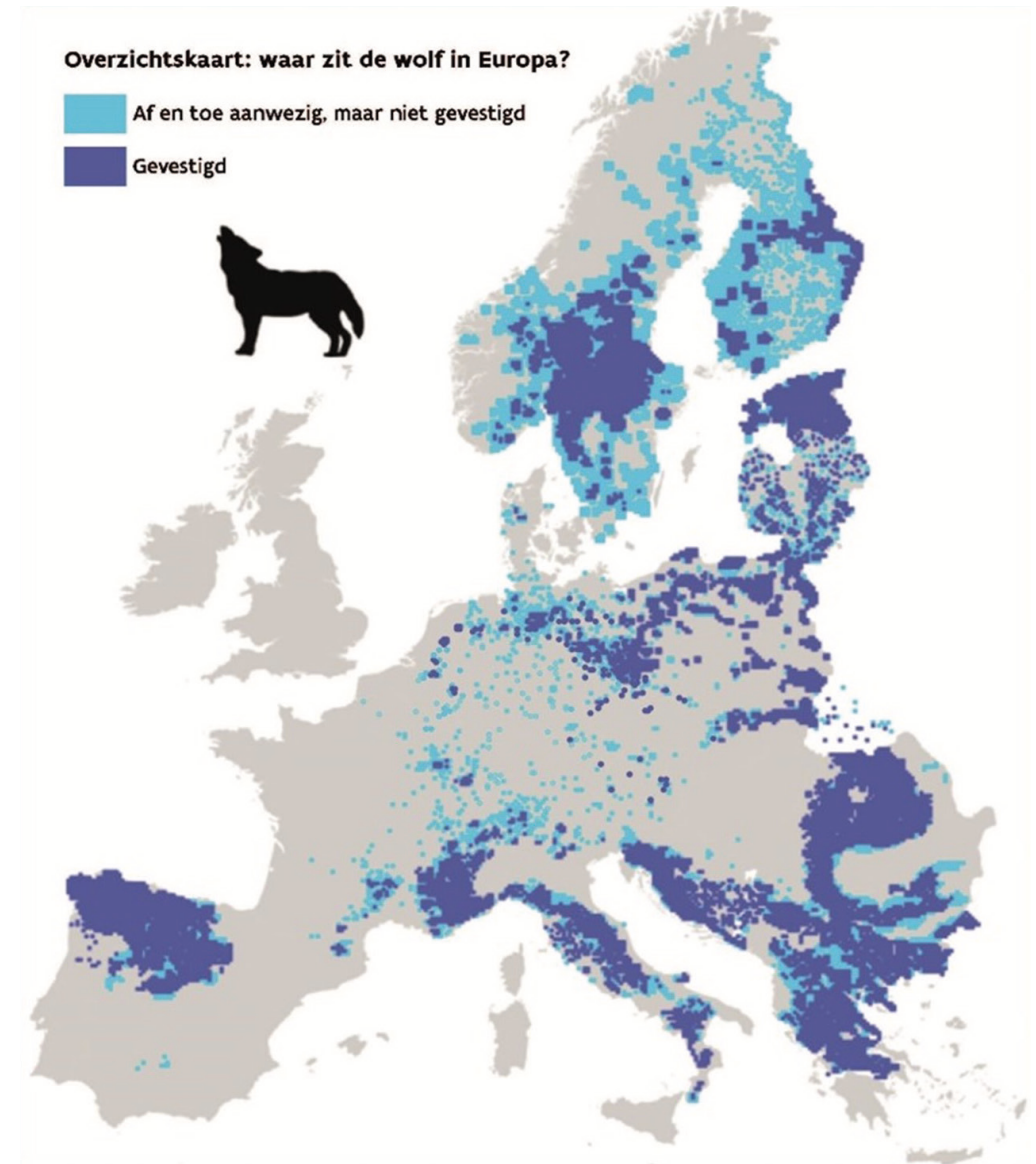
Augustus

Waar zit de wolf in Europa?

Veel Vlamingen gaan graag op vakantie naar Italië, Spanje, Kroatië, de Franse Alpen... zonder te beseffen dat daar wolven leven. Maar net zoals in Limburg kun je ook daar onbezorgd wandelen en ontspannen in de natuur. Wist je

trouwens dat het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en het Agentschap voor Natuur en Bos voortdurend overlegt met andere Europese landen over hun wolvenaanpak?

Meer info: [op de digitale kaart](#) en inbo.be/wolf

September

Toch schade?

Heb je schade door de wolf? Meld dit dan zo snel mogelijk (binnen de 24 uur) via www.wildinzicht.be. Een specialist zal jou contacteren om de schade te komen vaststellen en de oorzaak te onderzoeken.

Als de vaststellingen, waaronder een sporen- en een DNA-onderzoek, aantonen dat de schade effectief is aangericht door een wolf, heb je recht op een schadevergoeding.

[Meer informatie over schade door wolf >](#)

Oktober

Jonge wolven op pad...

In jaren waarin er jongen worden geboren, zijn jonge wolven tegen het najaar doorgaans oud genoeg om mee te jagen en hun leefgebied te verkennen. In sommige jaren blijven nieuwe welpen echter uit, bijvoorbeeld wanneer een van de ouderdieren ontbreekt.

Wel kunnen er nog zwervende wolven opduiken in Vlaanderen. Jonge wolven leggen vaak grote afstanden af op zoek naar een eigen territorium of een partner.

Daardoor is er vanaf eind oktober ook een verhoogd risico op aanrijdingen met een wolf en sterven er vaker wolvenwelpjes. Waar in sommige jaren het aantal aanrijdingen pas later in de winter een piek bereikt, begint die toename normaal gezien al tegen het einde van oktober. Voor wolven is het dus essentieel dat onze natuurgebieden beter met elkaar verbonden worden. Ook jij kunt helpen om ongevallen te vermijden. Rij je op een baan die een wolventerritorium of kernleefgebied voor wolven doorkruist? Pas je snelheid dan aan!

November

Allerheiligen

Sterven hoort bij het leven, zeker als je een wolf bent, want als wolf heb je veel risico's. In het fel versnipperde Vlaanderen hebben wolven veel kans om te sterven in het verkeer, vooral jonge en onervaren wolven. Daarnaast durven wolven elkaar aan te vallen als ze een andere roedel tegenkomen, waarbij ze vaak om hun leven moeten vechten.

De gemiddelde leeftijd van een wolf is daardoor maar vijf jaar. In het eerste levensjaar sterft de helft van de wolven, in het tweede levensjaar nog eens de helft van de overblijvers. Daarna is hun overlevingskans 70% per jaar. Eenmaal ze gevestigd zijn, hebben ze meer kans om te overleven en kunnen ze meer dan 10 jaar oud worden.

December

Hoe herken je een wolf?

De wolf heeft veel lookalikes. Wolfhonden bijvoorbeeld, dat zijn hondenrassen die speciaal gefokt werden naar het model van de wolf. Het zijn bovendien heel populaire rassen die vaak ontsnappen. Als er een melding van een wolf is, gaat het geregeld om wolfhonden.

Hoe herken je een wolf?

[Lees je enkele tips >](#)

Denk je dat je een wolf gezien hebt?

Meld het bij wolf@inbo.be

WOLF

HOND

Januari

Wolven-wist-je-dat...

De wolf ziet er in de winter heel anders uit dan in de zomer. In de winter lijkt de wolf veel groter en dikker vanwege zijn wintervacht. In de zomer lijkt het roofdier dan weer veel kleiner vanwege zijn dunnere zomertenuet.

© Adobe Stock

Februari

Paarperiode

In februari komt de paarperiode eraan voor wolven. Het wijfje wordt elk jaar op hetzelfde moment van het jaar loops. Vlak voordat ze vruchtbaar wordt, haalt de wolvin alles uit de kast om het hoofd van haar mannetje op hol te brengen: ze paradeert trots om hem heen, zoekt lichamelijk contact op en legt haar poot of kin op zijn rug. Geen wolf die daaraan kan weerstaan ondanks de koude temperaturen! Vanaf dan is het vrouwtje gedurende 1 à 2 weken vruchtbaar en in die tijd paart het koppel gemiddeld 5 à 6 keer. In die periode zal het ouderpaar zich afzonderen van de rest van de roedel en wijken ze nauwelijks van elkaars zijde.

© INBO / Natuur en Bos

Terugkeer van de wolf is goed nieuws voor de biodiversiteit!

Dat de wolf terug is in Vlaanderen, is goed nieuws. Met het Verdrag van Bern uit 1979 werd binnen Europa beslist om bepaalde soorten te beschermen, waaronder ook de wolf. Het feit dat die nu terug is, is een teken dat de natuur zich ondanks alles kan herstellen. Er moet uiteraard nog veel gebeuren op het vlak van biodiversiteit, maar de aanwezigheid van de wolf is alvast een stap in de goede richting.

Wolven hebben hun nut binnen het ecosysteem. Zo kunnen ze ziektes onderdrukken. Bij hoefdieren zoals reeën kiezen ze bijvoorbeeld zwakke en zieke dieren uit, waardoor ziekten zich minder snel verspreiden bij die soort. Op die manier zorgen ze voor een gezonde populatie bij hun prooidieren. Minder ziektes bij dieren is ook beter voor onze volksgezondheid, want in zeer zeldzame gevallen kan een ziekte bij dieren ook gevolgen hebben voor de mens.

© Adobe Stock

Volle maan

Je kent het beeld vast uit films: een nacht met volle maan en een wolf die zijn kop omhoog gooit en staat te 'huilen'. Een indrukwekkend geluid dat je kippenvel bezorgt. Maar is er een relatie tussen het huilen en de volle maan? Nauwelijks. Wolven huilen vaak bij zonsonder- en opgang en bij heldere nachten, maar ze roepen ook veel tijdens de paartijd en wanneer er jonge dieren zijn. Ze huilen alleen in groep en vaak wordt er al huilend gecommuniceerd met andere roedels verderop. Zo laten ze weten aan elkaar waar ze zich bevinden. Toch komt het huilen weinig voor in onze contreien en doen ze het zeker niet zo uitbundig. Het is meestal een kort geluidssignaal van enkele seconden.

© Adobe Stock

Wanneer is een wolf een probleemwolf?

Schade door wolven is voor veehouders niet fijn, maar het gaat meestal om natuurlijk wolvengedrag dat op zich niet problematisch is. Veehouders kunnen de schade vermijden door een wolfwerende omheining te plaatsen. Hiervoor krijgen ze subsidies.

Bovendien wordt er tegelijk goed gemonitord of er zich nergens problematisch wolvengedrag voordoet, zodat we tijdig kunnen ingrijpen. Vele partners volgen dit nauwgezet op aan de hand van het interventieprotocol.

[Lees het wolvenprotocol voor probleemsituaties >](#)

